

TIIVISTELMÄ MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAN 2014–2020 VUODEN 2025 RAPORTISTA

1. Toimeenpanon edistyminen

Maaseutuohjelman toteutus vuosina 2014–2025

Maaseutuohjelman toimeenpano käynnistyi vuonna 2015. Vuosi 2014 oli siirtymäkausia, jolloin toimeenpano jatkui edellisen kauden säännöillä. Maaseutuohjelman toimeenpanoa jatkettiin vielä vuosille 2021–2022, jolloin siihen sisällytettiin vuosien 2021–2027 monivuotien rahoituskehysten vuosien 2021–2022 maaseuturahaston osuus sekä lisäksi elpymisvälineen maaseuturahaston lisärahoitusta.

Vuosina 2014–2025 maaseutuohjelmaan tehtiin yhteensä 12 muutosta. Seurantakomitea kokoontui 19 kokoukseen ja lisäksi järjestettiin kolme kirjallista menettelyä.

Vuosien 2020–2025 keskeiset tuotostavoitteet ja niiden toteuma esitetään alla olevassa taulukossa.

	Tavoite 2025	josta Leader-ryhmien osuus	Toteuma 31.12.2025	josta Leader-ryhmien osuus
Koulutukseen osallistuneet henkilöt	52 000 hlö	5 600 hlö	63 501 hlö	6 295 hlö
Investointitukea saaneet maatilat	9 110 tilaa		7 221 tilaa	
Nuorten viljelijöiden aloitustukea saaneet	2 700 tilaa		2 175 tilaa	
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen investoineet yritykset	750 yritystä	150 yritystä	551 yritystä	149 yritystä
Eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sitoutuneet maatilat	6 100 tilaa		5 601 tilaa	
Neuvontaa saaneet maatilat	43 000 tilaa		22 905 tilaa	
- neuvontakäynnit (ei sis. tavoitteeseen)			n. 124 000 kpl	
Ympäristö- ja ilmastotoimiin sitoutuminen	83 % KMM:sta		90 %	
Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuminen	16 % KMM:sta		13,6 %	
Yritysten perustaminen ja toiminnan kehittäminen	6 600 yritystä	2 000 yritystä	6 523 yritystä	3 087 yritystä
Luodut työpaikat	7 000 työpaikkaa	2 500 työpaikkaa	12 237 työpaikkaa	4 203 työpaikkaa
- lisäksi muut yritys- ja hanketoiminnassa luodut työpaikat (ei sis. tavoitteeseen)			4 950 työpaikkaa	983 työpaikkaa
- lisäksi myötävaikutetut työpaikat (ei sis. tavoitteeseen)			n. 50 000 työpaikkaa	
Hankkeet	6 010 hanketta	4 500 hanketta		
- palveluiden ja kylien kehittäminen	5 100 hanketta		5 790 hanketta	5 349 hanketta
- laajakaistahankkeet	100 hanketta		213 hanketta	30 hanketta
- yhteistyötoimet	810 hanketta		1 260 hanketta	354 hanketta
- lisäksi koulutus- ja tiedosvälityshankkeet (ei sis. tavoitteeseen)			542 hanketta	171 hanketta

Maksut

Maaseutuohjelmassa oli käytettävissä komission 17.7.2025 hyväksymän lopullisen rahoitussuunnitelman mukaan julkista rahoitusta noin 7 685 milj. euroa, josta maaseuturahaston rahoitus oli noin 3 140 milj. euroa ja elpymisvälineen noin 208 milj. euroa. Ohjelman kokonaiskustannukset arvioitiin noin 13 024 milj. euroksi. Ohjelman viimeiset sitoumukset tehtiin 31.12.2022 mennessä.

Ohjelman rahoituskehys toteutui maksuina 98 %:sti. Ohjelman kokonaiskustannukset olivat noin 11,5 mrd. euroa. Osarahoitteisesta osuudesta maksuina toteutui 7 362 mrd. euroa (98,5 %) ja elpymisvälineestä 190 milj. euroa (91,2 %). Lisäksi kokonaan kansallisesta rahoituksesta maksuina toteutui 2 615 mrd. euroa ja yksityisen rahoituksen kokonaismäärä oli 1 366 mrd. euroa.

Toimenpiteiden toteuma tavoitteisiin nähden

Kehittämishankkeet

Kehittämishankkeita toteutettiin maaseutuohjelmassa kolmella toimenpiteellä: koulutus ja tiedonvälitys, maaseudun palvelut (ml. laajakaistainvestoinnit) ja kylien kehittäminen sekä yhteistyötoimenpide. Vuosien 2014–2025 aikana kehittämishankkeita toteutettiin hieman yli 7 800 kpl. Hankkeista suurin osa (76 %) haettiin Leader-ryhmien kautta. Koulutus ja tiedonvälitys- toimenpiteestä ja yhteistyötoimenpiteestä haettiin runsaasti rahoitusta. Maaseudun palveluiden ja kylien kehittämisen suosituimmat alatoimenpiteet olivat peruspalveluinvestoinnit, vapaa-ajan infrastruktuuri-investoinnit ja laajakaistainvestoinnit.

Kehittämishankkeet kohdistuivat erityisesti harvaan asutulle maaseudulle, ydinmaaseudulle sekä maaseudun paikalliskeskuksiin, joissa kehittämistarpeet liittyivät yhteisöllisten palvelujen, elinkeinojen ja perusinfrastruktuurin vahvistamiseen. Rahoituskauden aikana kehittämishanketoiminnassa nousi esiin useita toistuvia ja vaikeuttavia teemoja. Laajimman kokonaisuuden muodostivat maaseudun palveluihin ja paikallisiin kehittämiskäytäntöihin kohdistuneet hankkeet, jotka vahvistivat kylien toimintakykyä, palvelujen saavutettavuutta, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Matkailu ja alueen vetovoima olivat ohjelmakauden kärkiteemoja. Reitistöihin, luontokohteisiin ja matkailutuotteisiin kohdistuneet hankkeet lisäsivät alueen houkuttelevuutta ja loivat uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Laajakaistarakentamisen positiiviset vaikutukset ovat tulleet hyvin esille. Kylissä, joissa laajakaistaa rakennettiin, on yleensä ollut myös paljon muuta aktiivista kehittämistoimintaa. Alueilla, joilla sekä ELY-keskus että Leader-ryhmät rahoittivat laajakaistojen tiedonvälityshankkeita, saavutettiin useiden laajakaistainvestointihankkeiden rakentaminen ja huippunopeat yhteydet.

Yritysrahoitus

Yrityshankkeita toteutettiin maaseutuohjelmassa kolmella alatoimenpiteellä: maataloustuotteiden jalostuksen, kaupan pitäminen ja/tai kehittäminen, yrityksen perustamistuki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla ja tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseksi ja kehittämiseksi. Vuosien 2014–2025 aikana yritysrahoitusta myönnettiin lähes 7 100 yritykselle. Hankkeista lähes puolet (46 %) haettiin Leader-ryhmien kautta. Uusia työpaikkoja luotiin hankkeista kerättyjen tietojen perusteella 12 237 kpl, joista 34 % toteutui Leader-ryhmien rahoittamien hankkeiden vaikutuksesta.

Pk-yrityksille suunnattua maataloustuotteiden jalostamisen tukirahoitusta kohdentui eniten hedelmien ja kasvien jalostukseen ja säilöntään, maitotaloustuotteiden valmistukseen ja lihanjalostukseen (ns. Annex I -tuotteet). Tukirahoitusta kohdentui myös pidemmälle jalostettujen elintarvikkeiden valmistukseen, kuten leipomotuotteiden valmistukseen. Maataloustuotteiden jalostusta ei tueta muilta hallinnonaloilta. Lisäksi yritysrahoitusta kohdentui alkutuotannon ulkopuolisille maaseudulla toimiville mikro- ja pienyrityksille, jotka toimivat pääosin kotimarkkinoilla ja paikallisesti, osa myös kansainvälisesti.

Mikro- ja pienyrityksille suunnattua tukirahoitusta maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan maaseutualueilla kohdentui monipuolisesti eri toimialoille. Selvästi eniten tukirahoitusta kohdentui teollisuuteen, erityisesti metallituotteiden ja koneiden valmistukseen sekä muuhun teolliseen valmistukseen. Teollisuudessa hyödynnettiin uusia innovaatioita ja tehdään toimitila, kone- ja laiteinvestointeja. Maaseutualueilla nämä yritykset olivat merkittäviä työllistäjiä toimien alihankkijoina toisille yrityksille ja kytkeytyen sitä kautta myös kansainväliselle tasolle asti.

Tukirahoitusta kohdentui merkittävästi myös palvelualoille, eniten majoitus- ja matkailutoimintaan ja siihen kytkeytyville toimialoille kuten taiteisiin, viihteeseen ja virkistykseen. Matkailu toimialana on yksi maailmanlaajuisestikin kasvavimmista aloista. Maaseutu tarjoaa matkailijoille hyvinvointia ja merkityksellisyyttä - tämä tarkoittaa myös tulevaisuudessa monipuolisia mahdollisuuksia yrittäjyydelle, liiketoiminnan kehittämiseksi, uusien työpaikkojen luomiselle ja sitä kautta maaseudun elinvoimaisuudelle.

Neuvonta

Vuosina 2014–2023 toteutettiin yli 124 000 maaseutuohjelman mukaista neuvontatapahtumaa noin puolella Suomen maataloista. Eniten neuvontaa annettiin ympäristöasioista, kilpailukykyyn parantamisesta ja eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Ilmasto- ja energiakysymykset ovat erikseen tilastoituina pie-nemmällä toteutumisella, mutta näitä asioita käsitellään esim. ympäristöneuvontojen yhteydessä.

Neuvojarekisterissä oli lähes 400 neuvontaorganisaatiota, yli 1 000 neuvojaa ja neuvojilla yli 2 100 neuvontaosiokohtaista neuvontaoikeutta. Maaseutuohjelmassa olleen tilakohtaisen enimmäisrajan nosto kauden loppupuolella 15 000 euroon osoittautui kannattavaksi, sillä osa tiloista oli vanhan enimmäisrajan saavuttanut jo vuonna 2021.

Neuvonta on muodostunut tiloille tärkeäksi apuvälineeksi niin tilojen kannattavuuden kuin kehittämisenkin kannalta sekä toiminnan sopeuttamiseen siten, että huomioidaan myös ilmastonmuutos. Neuvonta luo mahdollisuuksia selviytyä paremmin muuttuvassa yhteiskunnassa. Kiinnostus ilmastonmuutokseen sopeuttamiseen ja hillitsemiseen on lisääntynyt maataloilla. Neuvojen käynnit ovat auttaneet myös viljelijöitä jaksamisessa. Neuvonnan avulla viljelijät kokevat saavansa lisätietoa tilan toimintaa varten, ideoita tuotannon tehostamiseen ja kustannusten alentamiseen, henkistä tukea ja konkreettista apua.

Maatalouden investoinnit

Rahoituskauden alussa investointien toteutus käynnistyi hieman arvioitua hitaammin, mutta kauden edetessä toimenpiteen toteutus on edennyt nopeasti. Hyväksyttyjä hankkeita oli 13 674 kpl 7 221 tilalla.

Pääosa rahoituksesta kohdistui kotieläintuotannon rakentamisinvestointeihin, etenkin nurmeen perustuvaan lypsy- ja nautakarjatalouteen. Kotieläintaloudessa rakennekehitys ja lopettavien tilojen määrä olivat edelleen kaikkein suurinta, jolloin jatkaville tiloille kohdistui paineita uusien, korvaavien eläinpaikkojen rakentamiseen. Kotieläinrakennuksiin tehtiin runsaasti investointeja myös eläinten hyvinvoinnin ja työympäristön parantamisen näkökulmasta. Kappalemääräisesti tehtiin paljon investointeja maan kasvukuntoa parantaviin pel-lon salaoitusinvestointeihin. Näiden merkitys Suomen ilmasto-olosuhteissa on ensiarvoisen tärkeä myös ravinteiden tehokkaalle hyödyntämiselle ja eroosion estämiselle.

Suomessa on hyödynnettävissä runsaasti energiapuuksi käytettävää raivaus- ja hakkuutähdettä. Kauden alussa puupohjaisen energian merkitys oli suuri. Vuonna 2022 energian hinta nousi nopeasti ja voimakkaasti Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainaan. Tämä vaikutti suoraan myös maatalojen energiakustannuksiin ja pakotti ne nopeasti pohtimaan uusia ratkaisuja. Aurinkoenergiahankkeiden suosio moninkertaistui tiloilla hetkessä, mikä näkyi hakemusten määrän voimakkaana kasvuna.

Nuorten viljelijöiden aloitustuki

Rahoituskauden aikana myönteinen tukipäätös tehtiin yhteensä 2 175 maatilalle. Myönnettyjen aloitustukien vuotuinen määrä vaihteli jonkin verran rahoituskauden aikana. Kauden loppua kohden määrä oli kuitenkin laskusuunnassa. Osa tilanpidon aloituksista toteutetaan aloitustukijärjestelmän ulkopuolella. Aloitustuen ulko-

puolella toteutuvat sukupolvenvaihdokset tehdään usein pienemmillä, sivutoimisilla tiloilla. Aloitustukea koskevan toimenpiteen tavoitteena on kannustaa ja helpottaa sukupolvenvaihdoksia kehittyvillä, tulevaisuuteen tähtäävillä tiloilla. Määrällisestä tavoitteesta (2 700 tilaa) jäämisestä huolimatta toimenpide on tukenut ohjelman tavoitteita.

Maatalouden kannattavuuden haastava tilanne vaikuttaa myös nuorten viljelijöiden jatkamishalukkuuteen. Suomessa tilan ulkopuolelta tulevien nuorten on melko haastavaa löytää myynnissä olevia, kohtuuhintaisia maatiloja, joissa olisi potentiaalia kehittää toimintaa niin, että siitä muodostuisi kannattavaa yritystoimintaa. Tuen avulla ja helpottamalla rahoituksen saatavuutta voidaan jonkin verran parantaa aloittamismahdollisuuksia. Maaseudun elinvoimaisuutta kehittämällä voidaan parantaa nuorten kiinnostusta maatalousyrittäjyyteen. Neuvonta ja erilaiset kehittämishankkeet osaltaan voivat edistää valmiuksia maatalousyrittäjyyteen.

Ympäristökorvaukset ja ei-tuotannolliset investoinnit

Ympäristösitoumuksen viideksi vuodeksi teki vuonna 2015 noin 86 % perustukea hakeneista aktiiviviljelijöistä. Vuosien 2014–2022 aikana sitoumusmäärä vähentyi lähes 7 000 sitoumuksella. Tämä oli pääasiassa seurausta tilojen luopumisesta tuotannosta. Sitoutuneiden suhteellinen osuus perustukea hakeneista aktiiviviljelijöistä muuttunut.

Vuonna 2015 sitoumusala oli noin 2,08 miljoonaa hehtaaria ja yli 90 % suorien tukien perustukea hakeneiden aktiiviviljelijöiden kasvulohkojen pinta-alasta oli ympäristösitoumusten piirissä. Vuonna 2022 sitoumusala oli noin 2,04 miljoonaa hehtaaria. Tilakohtaisen toimenpiteen pinta-ala pysyy vakaalla tasolla, koska tuotannosta luopuvien tilojen sitoumusala siirtyy useimmiten toisille ympäristösitoumukseen sitoutuneille viljelijöille. Ympäristösitoumusten tavoiteala täyttyi heti 2015, eikä uusia sitoumuksia sen jälkeen tehty. Sitoumusalan hallinnan muutoksissa, kuten sukupolvenvaihdoksissa, luopujan olemassa olevaa sitoumusta voitiin jatkaa tai jakaa.

Sopimuksia maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta sopimuksia oli vuonna 2022 voimassa 2 183 tilalla ja ne koskivat yhteensä noin 32 522 ha (tavoiteala 42 000 ha). Sopimusalaista noin 35 % oli arvokkaaksi perinnebiotoopiksi luokiteltua ja 65 % oli muita perinnebiotooppeja, luonnonlaitumia, metsäsaarekkeita ja reunavyöhykkeitä. Sopimuksia kosteikon hoidosta oli vuonna 2022 voimassa 391 tilalla ja ne koskivat yhteensä 1 474 ha (tavoiteala 1 100 ha). Kurki-, hanhi- ja joutsenpeltosopimuksia oli voimassa vuonna 2022 yhteensä 42 tilalla kokonaisalaltaan 752 hehtaaria (tavoiteala 800 ha). Vuonna 2022 alkuperäisrotusopimuksia oli 416 tilalla yhteensä 467 sopimusta. Alkuperäiskasvien ylläpitosopimuksia oli vuonna 2022 voimassa 15 sopimusta.

Ei-tuotannollisilla investoinneilla mahdollistetaan kosteikkojen perustaminen ja perinnebiotooppien sekä luonnonlaidunten ennallistaminen, minkä jälkeen investointikohteelle tulee tehdä ympäristökorvauksen mukainen viisivuotinen hoitosopimus. Rahoituskaudella 2014–2022 hyväksyttiin yhteensä 340 hanketta (perinnebiotooppien alkuraivaukseen ja aitaamiseen 152 kpl ja kosteikkojen rakentamiseen 188 kpl).

Luonnonmukainen tuotanto

Vuonna 2022 luonnonmukaisen tuotannon sitoumusala oli 313 892 hehtaaria. Ohjelmakauden 2014–2022 tavoite oli 355 000 hehtaaria. Luomusitoumusten kokonaispinta-ala oli rahoituskauden lopussa 105 025 hehtaaria suurempi kuin kauden ensimmäisenä vuonna. Luomusitoumusten sitoumusalan osuus peltoalasta oli vuonna 2022 noin 13,6 prosenttia. Noin 38 % luonnonmukaisen tuotannon sitoumusalasta oli luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen piirissä.

Sitoutuneiden tilojen keskipinta-ala kasvoi rahoituskauden aikana. Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia sitoumuksia tehneet tilat olivat keskipinta-alaltaan noin 111 hehtaaria. Kaikkien luomusitoumusten tehneiden tilojen keskipinta-ala oli noin 68 hehtaaria. Luonnonmukaisesti tuotettujen tilojen keskipinta-ala on suurempi kuin kaikkien tuotantosuuntien tilojen keskipinta-ala, joka oli 52 hehtaaria vuonna 2022.

Luonnonhaittakorvaukset

Luonnonhaittakorvauksien toteutusala vuoden 2022 lopussa oli 2,16 milj. ha, kun tavoite oli 2,2 milj. ha. Luonnonhaittakorvausta saaneiden tilojen lukumäärä vähentyi koko rahoituskauden ajan. Korvauksia maksettiin kauden alussa 51 451 tilalle ja lopussa 43 600 tilalle. Korvauksia saaneiden tilojen määrä väheni kauden aikana 15 %.

Tilakoko luonnonhaittakorvauksessa kasvoi kauden aikana siten, että degressiorajat koskivat yhä useampaa tilaa vuoteen 2022 mennessä. Vuonna 2015 ensimmäisen degressioportaan (tilakoko 150–300 ha) C-alueella ylitti hieman yli 700 tilaa ja vuoden 2022 lopussa sen ylitti lähes 1 100 tilaa. Vastaavasti AB-alueella vuonna 2015 tiloja tässä luokassa oli n. 990 ja vuoden 2022 lopussa jo vajaa 1 400 tilaa. Seuraavan degressioportaan (tilakoko yli 300 ha) täytti C-alueella kauden alussa 60 tilaa ja vuoden 2022 lopussa näitä tiloja oli noin 130. AB-alueella tämän kokoluokan tiloja oli kauden alussa vajaa 120 ja vuoden 2022 lopussa reilu 200. Vuonna 2015 tuen asteittainen alenema koski 3,6 % luonnonhaittakorvauksia saaneista tiloista ja vuonna 2022 vastaava osuus oli 6,4 %.

Eläinten hyvinvointi

Rahoituskauden aikana eläinten hyvinvointikorvausten mukaisen sitoumuksen teki 5 601 tilaa. Eläinten hyvinvointikorvauksiin sitoutuneiden tilojen osuus kaikista kotieläintiloista kasvoi rahoituskauden aikana. Tuki-järjestelmä kiinnosti tuottajia ja eläinten hyvinvointikorvaukset vakiinnuttivat asemansa maatalouspolitiikassa. Maatilojen neuvontajärjestelmän kautta edistettiin eläinten hyvinvointiin liittyviä asioita. Eläinten hyvinvoinnilla vastataan kuluttajien odotuksiin.

Leader-toiminta

Rahoitusta myönnettiin Leader-ryhmien kautta lähes 3 233 yritykselle ja 5 904 kehittämishankkeeseen. Rahoitetut hankkeet tukevat laajasti ja monipuolisesti paikallisten kehittämisstrategioiden toteuttamista. Työpaikkoja syntyi yli 5 000.

Rahoituskaudella 2014–2020 Leader-toiminta jatkui vahvana maaseudun kehittämisen välineenä koko maassa. Leader-toimintaa, sen tunnettuutta ja vaikutuksista viestimistä kehitettiin kauden aikana. Leader-ryhmien rooli ja asema alueellisena kehittämisorganisaationa vahvistui monilla alueilla. Käytännössä tämä näkyi esimerkiksi siinä, että muutamassa maakunnassa Leader-ryhmien edustaja oli mukana maakunnan yhteistyöryhmässä tai sen sihteeristössä.

Toimintaa kehitettiin myös esimerkiksi Leader-ryhmien vertaisauditoinnin avulla, joka aloitettiin vuonna 2017. Strateginen ja pitkäjänteinen kehittämisote näkyi Leader-ryhmien vuosiraporteissa, joissa ne analysoivat toimintaympäristön muutosta, oman toiminnan kehittämiskohteita ja tavoitteita seuraavalle vuodelle. Ohjelmakauden lopussa maaseudun kehittämisen toimintaympäristöön vaikutti koronapandemia. Leader-ryhmät sopeuttivat toimintansa nopeasti etätyöskentelyyn, ja paikallinen kehittäminen jatkui keskeytyksettä koronasta huolimatta. Myös seuraavan kauden strategioita valmisteltiin onnistuneesti osallistaen alueen toimijoita etätalaisyhteistyöskentelyssä.

2. Arviointisuunnitelman toimeenpanon edistyminen

Ajantasainen katsaus käynnissä olevista arvioinneista löytyy täältä: <https://arkisto.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/arviointi>

3. Ohjelman tavoitteiden saavuttamista edistävät toimet

Seurantakomitea ja maaseutuohjelman muutokset

Seurantakomitea kokoontui vuonna 2025 yhden kerran (27.5.). Kokouksen päätösasioina oli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 vuotta 2024 koskeva raportti, ohjelmamuutosesitys sekä teknisen avun käyttösuunnitelman muutosesitys. Seurantakomitean kokoonpano, esityslistat ja kokousmuistiot löytyvät maaseutu.fi-sivuilta.

Rahoituskaudella 2014–2022 seurantakomitea oli vuoden 2025 loppuun mennessä kokoontunut 18 kokoukseen. Lisäksi järjestettiin kolme kirjallista menettelyä. Seurantakomitean jäsenet osallistuivat aktiivisesti kokouksiin. Viimeinen maaseutuohjelman seurantakomitean kokous järjestettiin 16.6.2026, missä seurantakomitea käsitteli kauden loppuraportin sekä kauden aikana päätökseen saatujen arviointien tuloksia.

4. Tekniseen apuun ja ohjelman julkistamiseen liittyvät toimet

Maaseutuverkosto

Rahoituskaudella 2014–2022 Suomen Maaseutuverkosto toimi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämistä edistävänä verkostona, joka mahdollisti laajan tiedon-, kokemuksen- ja menetelmien vaihdon sekä lisäsi vuoropuhelua paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Maaseutuverkoston tehtävänä oli toimintansa kautta edistää Suomen maaseutuohjelmien (Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelma) toimia lisäämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston toimijoiden kesken. Keskeistä oli, että potentiaaliset tuensaajat ja suuri yleisö ovat tietoisia kehittämisohjelmien mahdollisuuksista ja tuloksista. Maaseutuverkostotoiminta edesauttoi ja auttaa edelleen myöskin hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä toimijoiden keskuudessa. Toiminnan koordinoijana ja mahdollistajana toimii Ruokavirastoon sijoitettu maaseutuverkostoyksikkö.

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä olivat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Ohjelman mahdollisuuksien esiin tuominen maaseutualueiden kehittämisessä sekä hyvien käytäntöjen välittäminen konkreettisten esimerkkien kautta nousi entistä tärkeämpään rooliin. Pandemia-aika jätti hyvänä perintönä muun muassa webinaarit ja suureen suosioon nousseet Verkostoamat. Nämä sopivat hyvin niihin asioihin, joissa halutaan koota tunniksi tai pariin kaikki kuulolle ympäri koko maata.

Maaseutuverkoston ohjausryhmätöiminta päättyi 31.12.2022.

Viestintä

Kaudella 2014–2020 viestintää tehtiin varsin monikanavaisesti erilaisin viestinnällisin keinoin; tavattiin messuilla, kuulutettiin radiossa, kerrottiin mahdollisuuksista TV-mainoksessa ja mainostettiin myös lehdissä sekä

erilaisin liitelehdin. Mediaviestintää rikastettiin erilaisin blogikirjoituksin sekä mielipidekirjoituksin. Sosiaalinen media ja sen mainonta sekä vaikuttajamarkkinointi tuli mukaan puolivälissä kautta. Verkkosivu maaseutu.fi pysyi koko kauden ja kasvatti suosiotaan tasaisesti.

Erilaiset teemapäivät otettiin huomioon viestinnässä. Esimerkiksi yrittäjän päivä ja Eurooppa-päivä oli tärkeitä viestinnän tehopäiviä. Näiden lisäksi myös erilaiset viestinnän tehoviikot otettiin käyttöön, jolloin keskityttiin erilaisiin teemoihin maaseutuohjelman viestinnässä.

Kautta värittivät erilaiset kampanjat, joiden avulla tuotiin eri kohderyhmille esille maaseutuohjelman moninaisia rahoitusmahdollisuuksia. Kausi 2014–2022 aloitettiin suurella Päivitä maaseutusi -kampanjalla, jossa kerrottiin rahoituksen mahdollisuuksista. Kampanja oli suuri, ja siihen oli mahdollista törmätä niin TV-mainoksissa kuin myös lehdissä ja verkkosivuilla. Kauden aikana toteutettiin lisäksi lukuisia muita kampanjoita, kuten maaseutuohjelman rahoitusta saaneita matkailukohteita esittelevä Tee se Suomessa -some- ja verkkosivukampanja useana kesänä, viljelijä- ja ympäristötoimia esittelevä Puhdas valintakysymys -kampanja sekä Maaseutu on suljettu -radiokampanja juhannuksen aikaan, jossa kerrottiin maaseutuohjelman vaikutuksista.

Viestintäverkosto oli viestintää rikastuttava voimavara, joka tapasi läpi kauden sekä kasvokkain erilaisten työpajojen ja leirien merkeissä sekä myös viestintäverkoston kokousten merkeissä. Viestintäverkoston kanssa vierailtiin myös Brysselissä vuonna 2019.

Lisäksi kauden aikana viestinnästä tehtiin kaksi eri tunnettuustutkimusta vuosina 2015 ja 2019. Viestintää myös arvioitiin vuonna 2019.

YKSITYISKOHTAISTA TIETOA MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAN 2014–2022 TOTEUMASTA VOI LUKEA VUODEN 2025 RAPORTISTA OSOITTEESTA [ARKISTO.MAASEUTU.FI](https://www.maaseutu.fi). EDISTYMISEN MITTARIT KERTOVAT, MITÄ SAATIIN AIKAAN.